

Uredništvo in uprava: Ljubljana, poštni predal 290.

Dopisi morajo biti frankirani in podpisani ter opremljeni z štampiljko dotične organizacije.

Rokopisi se ne vračajo.

Ček. račun 13.562.

DELAVEC

GLASILO ZDRUŽENE DELAVSKE STROKOVNE ZVEZE JUGOSLAVIJE.

Izhaja 10. in 25. dne v mesecu.

Stane posamezna številka
Din 2.—, mesečno Din 4.—,
celoletno Din 48.—. Za član-
ne izvod po Din 1.—.

Oglaš po ceniku.

Telefon šte. 3478.

Naš delavski žepni koledar

in njegov pomen kot organizacijsko izobraževalno sredstvo.

Že v prejšnji številki »Delavca« smo sporočili, da izide ta mesec delavski žepni koledar za leto 1930.

Ta koledar bo vsebinsko zelo bogat in poučljiv, torej neke vrste učitelj. Saj bo razpravljal o brezposelnosti in borzih dela, o zakonu o zaščiti delavcev, o inšpekciji dela, o zdravniški pomoči vajencev, o posledicah kršitve predpisov o mezd, o razliki med posojilom in predujmom, o čezurnem delu. Posebno važna je razprava: »Reševanje sporov v specijalnem zavarovanju« in »Naloga članov strokovne organizacije«. Raprave so tudi o Delavski zbornici in o zakonu 1154 b. Razne tabele, ki so potrebne posebno za kovinarsko stroko. Tabele o uslužbenskem davku; raprava: kaj nudi bolniška blagajna in tabela za starostno zavarovanje rudarjev.

Poleg tega je seznam raznih važnih podatkov itd., kratko: neke vrste poučni leksikon.

Naš žepni koledar izhaja že lepo vrsto let in danes hočemo spregovoriti o njem resno besedo. Zakaj ne gre tukaj za nekako koledarsko reklamo in agitacijo, nego da pokažemo vrednost in pomen dobrega koledarja za naše sodruge, oziroma za vsakega delavca. Ker delavcu je tak koledar potreben in za delavca smo ga izdali in izdajamo.

Naš žepni koledar je važno organizacijsko izobraževalno sredstvo in nobena kupčijska stvar. Ker stroški so tako veliki, da se kakšen dobiček ne more niti misliti. Inse-rati, ki jih naberejo, pomagajo te stroške v toliko zmanjšati, da lahko dajemo ves v platno vezan koledar s svinčnikom za nizko ceno, letos za 10 Din. S tem se, ako se ves proda, krijejo komaj stroški. Če se ne proda ves, moramo iskati za primanjkljaj drugod sredstev.

Že po vsebini sodeč, spozna vsak delavec in delavka, da najde v koledarju takorekoč v vseh važnih zadevah nasvete in pouk. V žepu ga nosi neprestano in ko je o čem v dvomu, ga odpre, pogleda in se prepriča, kako mu je postopati v tej ali oni zadevi. Vzpodbuja ga, delati za organizacijo, jo utrjevati, širiti, ker s tem dela solidarno: eden za vse in vsi za enega.

Strokovna komisija za Slovenijo se ne straši truda, da izda vsako leto čim popolnejši koledar. To se na zunaj sicer ne vidi, a če bi kdo opazoval, koliko treba tukaj izbirati, premišljevati, da se napiše čimboli na kratko in jedrnat vsaka stvar, da bi delavec in delavka lažje razumela, bi se prepričal, da ni lahka stvar izdati dober žepni koledar. Saj žepni koledar, ki ga nosi vsak vedno pri sebi, je takorekoč nerazdružljivi prijatelj delavca in delavke.

Zato opozarjamo delavske zaupnike in funkcionarje strokovnih organizacij, da posvetijo vso pažnjo žepnemu koledarju. Članom in soprotnim naj dopovedo, da jim je potreben, da si ga naj naroče, oziroma kupijo in ga smatrajo kot zanesljivega in zvestega svetovalca, bodritelja in učitelja. Žepni koledar, kakor ga izdaja Strokovna komisija za Slovenijo, je pomembna organizacijsko izobraževalno sredstvo. In ker je koledar pisan v delavskem duhu, ga mora imeti delavec.

Šesto leto že teče, odkar so rudarji pozabili, da je v organizaciji moč. In šest let že garajo za mizerne mezde, brez kolektivne pogodbe, brez urejenega delovnega položaja, prepuščeni volji Trboveljske premogokopne družbe.

Sedaj so se jim odprle oči. Organizirajo se. Zahtevajo kolektivno pogodbo, izboljšanje mezd. Pa se je pojavil sluga kapitalizma in jih z nekakimi okrožnicami poziva, naj zapuste strokovno organizacijo. Premetena poteza! Rudarji, kaj porečete? Ali sledite slugam kapitalizma ali svojemu prepričanju, da brez strokovne organizacije ni uspeha?

V organizaciji strokovni
pot te vodi tvoja naj,
v drevó se močno združi, strni,
„Mi“ povsodi tvoj veljaj . . .

Poverjeniki! Knjige Cankarjeve družbe so dotiskane. Krasne so! Hitite in naberite še kolikor mogoče največ članov. Po 15. oktobru t. l. se bodo začele razpošiljati.

Ali je potrebno da sem organiziran?

Ako hočem kje kakšno res premakniti in je za me samega pretežka, pokličem kolege in tako skupno, z združenimi močmi, premaknemo tisto reč. Ako mi je potrebno prenesti kakšno stvar z enega mesta na drugega in sem sam za to preslab, si poiščem pomočnike in vsi skupaj, združeni, prenesemo tisto stvar tja, kamor sem jo namenil.

To delam vsak dan, to vidim, da se dela vsak dan. Sam ne zmorem ničesar, skupno z drugimi pa naredim vse!

In to mi je dalo misliti, in sem se vprašal: »Zakaj si ne morem izboljšati svojega življenjskega položaja? Zakaj moram trpeti vse in ni mi nikjer mogoče, da bi si opomogel ali kaj izboljšal, ali vsaj zaščitil svoje pravice?«

Pa mi je odgovorilo tisto delo, ki ga nisem mogel narediti sam, a s svojimi kolegi smo ga pa združeni naredili:

»Ker si sam in se nočeš združiti s kolegi, da bi združeni naredili in

si izboljšali in zaščitili svoj življenjski položaj!«

»Res je,« sem dejal. »Potrebno je, da se tudi jaz v tej zadevi, kjer gre za borbo svojih pravic in življenjskega obstoja, združim z drugimi in mi vsi skupaj izvajamo, naredimo, česar sam in vsak posameznik ne more.«

In sem se vpisal v organizacijo. Zakaj, videl sem iz svojega vsakdanjega življenja in službovanja, da je potrebno, da sem organiziran.

Kaj mi nudi organizacija?

Takoj, ko sem se organiziral, sem čutil, da je to veliko delo in velik korak, ki sem ga naredil. Nisem se več čutil osamljenega; to je bilo prvo čustvo. Zgodila se mi je krivica v službi in organizacija je rekla:

»Pritoži se. Vsi, ki so organizirani, stoje za teboj!«

In sem se pritožil. Prej, ko nisem bil organiziran, me še nikdo poslušal ni, če sem se hotel pritožiti. Sedaj so me pa predstojniki poslušali in stvar preiskali. Še so

oklevali s popravitvijo krivice, ki so mi jo naredili. Ali tu je pritiskala organizacija in dokazala, da je treba in da se mora krivica popraviti. In popravili so jo.

Videl sem, da so delavca hoteli odpustiti iz službe, ker jim ni ugal. Ali bil je organiziran in organizacija se je zavzela zanj — in ni bil odpuščen.

Znižali so rokodelcem in delavcem mezde. Po krivici. Organizacija se je zavzela — bili so organizirani — pa, glejte, dobili so znižane mezde nazaj.

Zgodilo se je, da je delodajalec citiral organizirane sodruge pred sodišče. Ker so krivi, je govorila obtožnica o službeni nemarnosti. Organizacija jim je dala dobrega zagovornika in glejte, dokazalo se je, da niso oni zakrivali malomarnosti, nego jih je delodajalec sam povzročil.

Preveč bi bilo, če bi vse opisoval, kaj vse sem videl, da je organizacija dosegla.

Vedno bolj sem bil prepričan, kako je organizacija potrebna in vsakemu sem prigovarjal, naj pristopi, da nas bo več, da bo organizacija močnejša in tako vplivnejša.

Pa tudi gmotno pomaga potrebnim članom. Dasi članarina ni ravno velika z ozirom na to, kar dobi organizacija, mu daje brezpogojno podporo. Mu preskrbi delo. Poleg tega dobi zastoj »Delavca« dvakrat na mesec, ki ga poučuje o vsem in mu razkriva razne hudobije, ki se vršijo ter ga opozarja na stvari in odredbe, ki se tičejo njega in njegove službe. Sploh mu daje nasvete v vseh zadevah in vrši intervencije.

Kakšna je ta organizacija?

Naša. Da se še točneje razume, povem: Delavska. Proletarska. Strokovna. To je treba namreč vedeti. Ker mi, ki delamo, ki takorekoč svoje moči dajemo za to, da delamo onim, ki so nas najeli, delodajalcem, smo delavski razred, dočim so oni, ki nas najemajo in katerim delamo, meščanski razred. Ta razred nas ne smatra kot za sebi enake ljudi, nego gleda na nas kot na manj vredne in za to, da izvršujemo njegovo voljo, nas plača in to le tako in toliko, kolikor predstavljamo. Če ne predstavljamo ničesar, ubogega delavca ne vidi, plača nas malo in dela z nami kar hoče. Čim bolj smo pa pred njegovimi očmi kot ena celota, organizirana moč, tembolj mora uvaževati naše zahteve. Naše plače morajo biti boljše, naše službene razmere dostojne človeka, z nami se ima ravnati kot z ljudmi, ki smo nekaj in nekaj pomenimo. In tak respekt lahko da samo strokovna proletarska organizacija. Samo ona. Tista pa, ki se pajdaši z delodajalcem — žal, da tudi take obstojajo — taka tega ne more doseči. Dosega samo to, da njeni člani mislijo in žive v prepričanju, da ni mogoče drugače biti in tako trpe mirno dalje v zadovoljstvo meščanov in njihovih privilegirancev. Zato taka organizacija ni naša, ni delavska, ni proletarska, nego je samo odbijač (bufer), ki stoji kakor pri vagonih, med delodajalci in delavci ter odbija delavske zahteve.

Zakaj je še potrebna organizacija?

Prava potreba organizacije pa je gotovo v tem, da na vseh merodajnih mestih odločno nastopa za naše pravice, za izboljšanje našega položaja. Da se upošteva osemurnik, to je njena odločna zahteva. Da se socialna zakonodaja ne okrne, ne-

